

FOAIE

пентрѣ

МІШТЕ, ШІМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 26.

Luni 29. Iunie,

1842.

Пентрѣ схематисмъ клерълѣ дін епископатъ Фьгърашълѣ, ші дпкъ чева.*)

Nă de mълт саѣ типърит дп типография семінаріѣлѣ дін Блаж схематисмъ клерълѣ зпгт дін Трансилванія, сѣнт зрѣторіѣл тител: Schematismus Venerabilis Cleri Graeci Ritus Catholicorum Dioeceseos Fogarasiensis in Transilvania, pro anno a Christo Nato MDCCLXXII ab Unione vero cum Ecclesia Romana CXLV. О карте пентрѣ лъдиреа кьноуциелор деспре патріе, ші маї кѣ самъ деспре клеръл зпгт ші неамъл ромънск дін ачаста фоарте фолоситоаре, ші де mare прец; сокотеск даръ а фаче плъчере маї мълтора динтрѣ четиторіѣ ачестеї Фої кѣ зрѣтоареле дпсѣмпърі, че атинг дптъжѣ кѣпринесъл пѣмѣлѣ схематисм, ші маї дпколо стареа епископатълѣ Фьгърашълѣ.

Схематисмъ маї сѣс дпсѣмпнат ѣ скріе дп лѣмѣа лътинеаскъ; се премѣте тотъш о исторіоаръ, сѣнт пѣмеле „скъртъ потіціе деспре епископатъл Фьгърашълѣ“ ромънѣ кѣ лътинеѣ, ші атинде: дпченътъл крещіѣнърії Ромънілор дін

ачастъ Царъ, ші маї кѣ самъ дптъжпльріе епископатълѣ Фьгърашълѣ пѣлп дптъжпъл пострѣ. Схематисмъ кѣпринде: капітълъл, консісторіѣл, къртеа епископеаскъ, скоалеле дін Блаж, клеръл дін афаръ, клеръл тѣпър ші мѣпѣстиреа дін Блаж.

Капітълъл стѣ дін препосіт ші 6 канонічі; консісторіѣл дін 1 пресес кареле ѣ епископъл, 1 аскълъторіѣ де каѣсе цепенаріѣ, ші песте тот 26 ассесорі, парте ордінарі, парте екстраордінарі, нотаріѣ ші архіваріѣ; къртеа епископеаскъ кѣпринде зп секретаріѣ, каре акъм лпсеѣе, черетопіаріѣ ші архіваріѣ; скоалеле се дппарт дп лѣчез, гімнасіѣ ші порте. Фіе каре дін ачестеа аре дпректоръл стѣ дін капітъл. Лѣчезл се дппарте дп факълтатеа де теологіе ші дп факълтатеа де філософіе; макар кѣ пѣмеле де факълтате пѣ ар фітокма нпмеріт. Дп чеа дпнтѣе се дпвадѣ де 4 професорі: Історіеа весерічаскъ, стѣдіѣл бѣвлік, дрентъл канонік, теологіеа догматікъ, моралъ ші пасторалъ кѣ катехетіка ші педагогіеа, цпнд кърсел 4 ані. Дп факълтатеа де філософіе, дп тѣмп де 2 ані. прпн 5 професорі се пропън: дпвѣдѣтъра реліціеї, філософіеа; математика

*) Trimic din Ardeal.

тика кзратъ, фісіка ші історіеа це-пераръ кз хропологіеа ші цеографіеа. Гімнасїа кзпрїнде 5 класе гръматїкале ші 2 зманїоаре, кз 6 професорї, їаръ портеле аъ 3 дпвѣцъторї. Кз дѣрѣре дпсѣмпѣт, кз дп ачестеа скоале, рѣдікате спре а креще тінерї пентрѣ клерѣ ротѣнск, каре шерѣѣче челе сѣїнте дп лїмба ротѣнскѣ, ші е даторїѣ а дпвѣца релїціеа їаръ прїп ачасть лїмѣѣ, пентрѣ кзпоащереа лїмѣї ротѣнщї дѣпъ реглїле граматїчеї се пѣне чеа маї пѣцїѣ остѣнѣалъ, де гръматїкѣ ротѣнскѣ дела Шїнкаї шї Клаїп дпкоаче пѣпъ акѣт пѣ аъ преа фост ворѣѣ, де ортографїе фоарте пѣцїне, шї ачестеа дпкѣ аъ рѣмас пѣмаї ворѣе. Ъртеле ачестор скѣдерї се вѣд дп скрїсорїле преоцїлор ачестѣї епіскопат, карїї Ротѣнїї фїїнд челе маї тѣлте скрїсорї ле скрїѣ ротѣнщѣ; дарѣ кѣт? (Лѣтїнѣче скрїѣ пѣцїнї).

Епіскопатѣа се дппарте дп 11 деканатѣрї, дїптрѣ каре 7 сѣпт канїтѣларе; кѣчї фїекаре канонїк е шї декан, шї 4 вікарїале, шї кзпрїнде песте тот 75 дїстрїктѣрї протопопѣщї, 1560 парохїї, шї 602 філіале. Парохїїле аъ тѣрїме преа осѣѣїтѣ, пѣтѣрѣнд знеле дела 1000—5000 сѣфлете, челе маї тѣлте маї пѣцїн де 1000 шї тѣлте маї пѣцїн шї де 100 де сѣфлете. Ла фїекаре парохїе се дпсѣмпѣт: пѣтеле еї, тѣмпѣа рѣдікѣрїї, сѣѣ дакѣ ачестеа пѣ се щїе, се зїче: парохїе вѣке; храмѣа весѣрїчїї, пѣтѣрѣа сѣфлетелор знїте, шї се адаогѣ філіалеле де кѣтѣа аре. Челе маї тѣлте парохїї се зїк *Liberae ordinarii collationis*, такаркѣ дѣпъ векїаа пракїе а весѣрїчїї гречѣщї попорѣа аре дрепѣ де аїш адеце преотѣа

din candidații trimiși de епіскоп. Ла знеле парохїї е патрон фіскѣа, шї парохїї пентрѣ ачестеа се алег де к. к. тесаѣрїат, din candidații trimiși de епіскопѣа. Пѣтѣрѣа сѣфлетелор де лѣѣеа гречаскѣ знїтѣ дп Трансїлѣанїа дѣпъ ачест Схематїсм сѣїе ла 608,545 шї дела апѣа 1855 кѣнд сѣѣ тіпѣрїт дптѣеаоарѣ Схематїсмѣа, с' аъ адаос кѣ 55,718. Тотї ачестїа сѣпѣт Ротѣнїї, афарѣ де кѣтѣѣа тїї щїганї, шї ворѣеск лїмба ротѣнскѣ, афарѣ де ачеї пѣцїнї дїптрѣ Сѣѣѣї, карїї прекѣт шї чеї пѣзнїцїї де аколо, парте таре зїтѣндѣшї лїмба са (!) аъ прїїміт пѣ чеа знїгрѣаскѣ.

Алѣмпнї сѣѣ клерїчїї песте тот сѣпѣт 73 шї дїптрѣ ачестїа 16 гѣтацї, 55 дп семїнарїѣа дп Блаж, шї 2 дп копвїктѣа дп Віена. Афарѣ де пѣмітѣа семїнарїѣ, дп каре се дпѣѣѣ маї сѣс дпсѣмпѣтеле щїїнде дп 4 апї, де атѣѣа професорї, дп лїмба лѣтїнѣаскѣ, шї кѣтѣ чеѣа дп чеа ротѣнскѣ, маї стѣ дпкѣ дп Блаж о скоалѣ апа пѣмітѣ а моралїстїлор, карїї дпѣѣѣ пѣмаї знеле дп щїїндеале де теологіе пѣ скѣрт, пѣмаї дп доѣѣ їернї скѣрте, дп лїмба ротѣнскѣ, пѣмаї дела зп професор. Еа дпкѣ е пѣтѣроасѣ шї де тѣлте орї кзпрїнде ла 30 тінерї, шї дптрѣ ачестїа тѣлцї шї вѣтѣрѣнї. Мѣпѣстїреа дп Блаж кзпрїнде акѣтѣа пѣмаї 5 фѣѣе. Песте тот се афлѣ дп епіскопатѣа Фѣѣѣрѣанѣлѣї 1452 преоцї, шї дптрѣ ачестїа 6 канонїчїї, 4 вікарї, 12 протопопї актѣалї, 41 віче-протопопї, 12 адмїнїстраторї де протопопї, 1545 парохїї, 66 капеланї, ш. а.

О парте а Ротѣнїлор дп Трансїлѣанїа зрѣеазѣ лѣѣеа гречаскѣ пѣзнїтѣ. Нѣ-

мърѣл лор нѣ не есте деплин кѣпоскѣт; дин спѣсѣл зпѣи вѣрват тотѣш, каре зичеа а ши ачаста дин докѣминте офичиоасе, ам дндѣлес кѣ Ромѣниі незниді ар трече песте 600,000, каре дакѣ е адеврѣат, нѣмѣрѣл Ромѣнилор дн Трансилѣваніа е 1,200,000 зп нѣмѣр днѣсѣмѣторіѣ пентрѣ о Царѣ, лѣкѣитѣ нѣмаі кѣ чеѣа песте 200,000

Потривітѣл рѣнд, че се зрѣеалѣпесте тоатѣ картеа, нѣципѣтатеа стипѣлелор де тѣпаріѣ, кѣрѣдѣлнеа ачестѣіа ши форма кѣрѣдѣи дин афарѣ, тоате нѣ не ласѣ а дорі алѣтѣ, декаѣт ка лѣздатѣл ачеста схематісм сѣ се тѣпѣреаскѣ дн тот апѣл ши сѣ кѣпріндѣ ши алте лѣкѣрѣрі, дин каре с'ар нѣтеа кѣпоаѣе маі деплин стареа ачестѣі е піскопат. Ачестеа ар нѣтеа фі зрѣтѣоареле днѣсѣмѣтѣрі: Аѣ аре парохіеа скоалѣ, ши порѣіе канонікѣ*) днѣтреагѣ? Аѣ лѣкѣторіі дн кѣтаре ораш орі сат сѣнт тоѣі де ачастѣ реліѣіе, саѣ де нѣ, чеіалалѣі де кареа се цпн? ш. а. Спре а доѣжнді лок пентрѣ зиселе днѣсѣмѣтѣрі, оаре нѣ ар фі де лѣсат афарѣ храмѣріле, каре афарѣ де ачеа днѣтерѣсеалѣ фоарте нѣцип? Де доріт ар фі днѣкѣ, а се фаче осѣѣіре днѣтрѣ преодіі, каріі аѣ днѣвѣцѣат теолоѣіеа дѣпѣ рѣндѣл сістематік, ши днѣтрѣ чеі е шиціі дин скоала моралістілор, кѣчї клерѣрѣл зпїт нѣмаі атѣнѣе с'ар нѣтеа кѣпоаѣе деплин. (Ши ох, кѣкѣтѣ тревѣінѣцѣ авем а не кѣпоаѣе зпїі не алѣіі!)

Маі сѣнт днѣкѣ доѣл лѣкѣрѣрі, каре воеск але атпнѣе кѣ ачест прілеж: епіскопатѣл Фѣлѣрашѣлѣі аре преа мѣлте ве-

*) Адеѣкѣ моніе ши веніт дин каре сѣ трѣіаскѣ парохѣл фѣрѣ мѣлѣтѣ гріѣѣ ши чпнетіт.

Red.

серічі, преа мѣлѣі преодіі ши преа нѣціне скоале. Дела мѣлѣітеа преоділор атѣрпѣ сѣрѣчїеа, непреѣзїреа, неципнѣа ши нехѣрпнїеа лор днѣтрѣ плнїіреа дерегѣторіеі, дин каре апоі іарѣ кѣрг: деспреѣзїреа реліѣіеі ши днѣтѣнекареа попорѣлѣі, кѣ одроае де прежѣдеѣе ши де кредннѣе де шеарте. Ачаста есте о іереміадѣ, кѣпѣтѣтѣ де маі мѣлѣі дн маі мѣлте рѣндѣрї, ши адеврѣл еі кѣпоскѣт де тоѣі, каріі кѣпоск чеѣа; аша еѣ нѣмаі атѣтѣ зпк, кѣ воіторіі де рѣѣ а Ромѣнилор нѣ ле пот пофті чеѣа маі рѣѣ, де кѣкѣт преодіі мѣлѣі фѣрѣ днѣвѣцѣтѣрѣ, ши пѣлѣ кѣпнѣ тот кѣзѣл де 30, 40, 50—100 сѣфлете ва а веа преотѣл сѣѣ; пѣлѣ че 600,000 сѣфлете вор фі сіліте а цпнеа песте 1400 преодіі, пофта лор ва фі плнїтѣ.

„Дн тот попорѣл се афлѣ о пласѣ де оамені, прпн кареа ачела се рѣдікѣ ши прпн кареа каде. Ачеста есте пласа, кѣрѣіеа с'аѣ днѣкредннѣат креѣцереа пѣѣлѣкѣ. Нічі се афлѣ мїжлочїре а цпнѣ пре зп попор дн сѣс, де нѣ вор фі преодіі дн ве сѣрїкѣ, ши днѣвѣцѣторіі дн скоале пре дѣзїці. Ачастѣ преѣзїре нѣ лѣ о поате де нпмене, де нѣ вор фі еі врѣднїчі де пре дѣзїре, дакѣ лѣтпна ши нѣтереа де впне фѣкѣтоаре нѣ ва стрѣлѣчі ка нпѣе раѣе дин лѣонтрѣл лор.“ — Пре зп преот не-

*) Че интересант лѣкѣрѣ ар фі, а фаче ачі о алѣтѣраре ши а клерѣрілор дин Цѣріле вепне; дин ачеа нѣам днѣкредннѣа, кѣ не аїр еа дн прпвннѣа клерѣрілор есте мѣлѣт маі рѣѣ деѣлѣт дн Ардеал, знде зпчі орї ши кѣт, де атѣреа зепї де ані, мѣлѣіте де вѣрѣаѣі адѣнаѣі дн шпнѣеле фїлософїе ши теолоѣїе днѣнодонеск клерѣріле. Еѣцї зпн Домнѣл. іарѣ ши аѣтѣ рефлексіе.

Red.

*)

предвѣт пѣ мѣлт дѣл аскѣлт ѡаменїи, іар' чел сѣрак шї чел не дѣвѣдат апареорї е-сте предвѣт. Апої преотѣл ѣ дѣвѣцѣторїѣл попорѣлї, шї чел не дѣвѣдат кѣм ва дѣ-вѣца не алтѣл? Шї чел лїпсїт де пѣнеа де тоате зїмеле, каре ѣ сїлїт песте тоатѣ сѣптѣмѣна а цїнеа коарпеле плѣгѣлї, пѣ поате фї дѣвѣдат. Ніче пѣтем ацента, ка сѣ трѣаскѣ дїп алтарїѣ ачела, че шѣр-веще алтарїѣлї пѣмаї пентрѣ кѣтева фѣ-мілії. Епїскопатѣл Фѣгѣрашѣлї ар пѣ-теа авеа чел маї алес шї маї лѣмінат клер, де кѣтва пѣ ар фї аша пѣмѣрос; кѣ дїптрѣ Ромѣнї капете де челе маї але-се се аплеакѣ ла статѣл преоцѣск, не фїїндѣле преа дескїсе тоате кїле ла алте де-регѣторїї.

Маї зїк дѣкѣ одатѣ: прїчина дѣтѣне-кѣрїї Ромѣнїлор аѣ фост пѣлѣ акѣм пе-цїїнда преодїлор, шї еї маї тот дѣ ачеа ста-ре вор рѣтѣнеа шї дѣ епїскопатѣл Фѣгѣ-рашѣлї пѣлѣ пѣ се ва рѣстрѣнѣе пѣмѣ-рѣл преодїлор кѣтваш.

Апої кѣте скоале де сате ар пѣтеа арѣта ачест епїскопат? Сокотеск, кѣ де vom лза афарѣ парохїїле дїп регемѣнтѣ-рїле де гранїцѣ, ніче 20 органїзате батѣр де мїжлок; кѣчї адѣнареа прѣнчїлор спре а дѣвѣца пѣмаї сѣ факѣ крѣче шї рѣгѣчїїле, пѣ о воїѣ пѣмї скоалѣ. Ла попареле кѣлївате пѣмѣрѣл скоалелор ѣ де рѣнд маї маре ка а весѣрїчїлор, шї а дѣвѣцѣ-торїлор маї маре ка а преодїлор, шї фо-арте не дрент; кѣ скоала крѣщїнеаскѣ маї мѣлт поате фаче фѣрѣ весѣрїкѣ спре лѣмінарѣа попорѣлї, декѣт весѣрїка фѣ-рѣ скоалѣ, саѣ преотѣл фѣрѣ дѣвѣцѣторїѣ. Ачестѣа сѣлїт зїсе пентрѣ ачеїа, че воїеск лѣмінарѣа попорѣлї де жос, шї сѣлїт коп-

вїншї деспре еа, кѣ ѣ фолосїтоаре; іарѣ пѣ пентрѣ зпїї, карїї зїк: че сѣ дѣвѣаце сѣтеапѣл, кѣ дѣвѣцѣнд ва кѣпоацѣе пѣмаї мїшаѣа са соарте, шї се ва фаче маї нефе-рїчїт, нічї ва фї маї вѣп плѣгарїѣ, воарїѣ шї пѣкѣрарїѣ де ва цїї карте! Кѣ ачестѣа вѣхе ївїтоаре де дѣтѣнѣрек пѣ пѣтем ворвї, еї кѣте дофтор сѣ дї лекѣїаскѣ; кѣ планѣрї маї негре, маї дѣпотрївїтоаре оменїмї доарѣ пѣмаї дѣ мїжлокѣл тартарѣлї с'ар пѣтеа крої. Зпїї ка ачестїа воеск а пескѣї дѣ тѣрѣвѣре. Дѣмнезѣ сѣ дї їерте! Нѣмѣ-рѣл лор се дѣнѣцїнеазѣ, маї кѣ самѣ дѣ-трѣ Ромѣнї.

Шї пентрѣ че пѣ аѣ Ромѣнїї скоале? Пентрѣ-кѣ сѣлїт сѣрачї, пентрѣ-кѣ тот кѣї-вѣл де сат воесце а рѣдїка о весерїкѣцѣ де лемп кѣт де мїкѣ, пентрѣ-кѣ тот сатѣл кѣт де мїк воесце а авеа попѣ, фїе ачела не дѣвѣдат, фїе сѣрак, пѣмаї фїе попѣ; пент-рѣ-кѣ Ромѣнїї фїїнд десгїнацїї дѣ зпїїцї шї пезпїцї, дѣкѣт пѣ арапе орї дѣ зп сѣтѣц де рѣнд се вѣд довѣ весерїкѣцѣ, шї сѣ цїп дої преодї, де ар венї пѣлѣ ла кѣпоа-цѣереа лїпсеї скоалелор, ар вої сѣ рѣдїче шї довѣ скоале. Ачасть де пре зрїтѣ греѣ-тате аѣ вѣшѣратѣо декретѣл дѣпѣрѣтеск де 14. Маїѣ 1840 к. п. сѣлїт пѣмѣрѣл 1922, прїп каре се рѣндѣеще „ка Ромѣнїї з-пїїцї шї пезпїцї, де се вор пѣтеа дѣ-вої, сѣ зѣмѣле пѣмаї ла о скоалѣ.“ Шї сѣат адевѣрат пѣрїнѣцѣск, цїпїторїѣ ла дѣлеспїреа мїжлоачелор де дѣвѣцѣтѣрѣ.

Дѣ ачасть матерїе ар фї мѣлте, фоар-те мѣлте де ворвїт: прекѣт: деспре зп їнстїтѣт де педагогїе; деспре кѣрцїле, дїп каре ар фї а дѣвѣца прекѣт дѣвѣцѣторїї саѣ даскѣлї, аша шї прѣнчїї; деспре обїе-ктеле, каре ар фї де дѣвѣдат ш. а.

„Кратес“ скріе Платарх дн къртічка деспре крѣщере, „аъ зіс, къ ел, де іар фі къ пѣтінцъ, с'ар сѣі дн локъл чел маі дн-палт а четъціі, ші ар стріга дін тоате пѣтеріле: че кѣцетаці оаменілор! де въ пѣнеці тоатъ сілінца дн кѣщігарае авъцілор, іаръ деспре прѣпчїі вострі, кърора съ ле лъсаці ачелеа пѣ въ днгрїжаці. Кратес аъ авѣт дрепт,“ зіче Платарх, адъогънд: „къ ачеіа пѣрїнци сжнт асемenea ачелора оаменї, че пѣп тоатъ грїжа пентрѣ кълдъп, іаръ де пічоръл, че дн багъ дн кълдъп пѣ се днгрїжъск.“ Чїне аре зрекї де авзіт съ авдъ.

ABC.

Кърці веки ромънеці.

Сф. Са П. Ніколае Поповїч парохъл шї протопопъл ромънесп греко-незнїт дін орашъл Оръціе дн Ардеал авѣ възпътате а не адреса дін 10. Ізніе а. к. днтре алтеле зрпътоареле преа іntересанте датзрі

Домъле Редактор!

Аїчі дн вечїпътатеа поастрѣ ла зп преот съ афъл о карте вѣке тїпърїтѣ дн четатеа Оръціі ла апъл 1582, тїпарїз маре, грос ка децетъл. Дін кѣвжнтѣл дн-пайнте а кърціі (каре аїчі дін кѣвжнт дн кѣвжнт скріс ам чїнсте а'л днпъртъшї), съ веде деспре о парте, къ ачѣіа есте пѣрга кърцілор ромънеціі, іар деспре алта, къ дн Оръціе днкъ ар фі фост тїпарїз ромънесп. Ам чїнсте шчл.

(Ђрмеазъ кѣвжнтѣл днпайнте.)

„Къ тіла лѣі Dmnezeѣ, шї къ ажсторїѣл Фїѣлѣі, шї къ сѣвжршїтѣл Дхѣлѣі Сфнт Ез Topdan Mıxai алес Епіскоп Ромъні-

лор д Ардѣл: шї къ Херче Шефан Проповедзїторїѣл Евангелїі лѣі Хс д Орашъл Къвъзрапшеवेशълѣі Закап Ефрем Даскалѣ де — — — а Шевешълѣі шї къ Пещїшел Моїсі Проповедзїторїѣл Евангелїі д орашъл Логож, шї къ Акаріе Протопопъл Вармежїі Xınedorїі джп дтрѣ зна пентрѣ Жгланїа Скрїптѣрї Сфте, къ възѣт, кѣт тоте лімбіле дФлореспк дтрѣ кѣвїнтеле Слѣвїте алѣі Dmnezeѣ, пѣмаї Ної ромънїі пре лімбъ пѣ, пентрѣ ачѣіа къ маре тѣпкъ скоасът дін Жїдовъскъ, шї гречаскъ, шї сѣрѣвѣскъ д ромънїѣскъ чїлчї кърціі але лѣі Моїсі Пророкъл шї пентрѣ кърціі че съ кѣтмъ — — — шї алці Пророчї кѣдѣва, шї ле дѣрзїм воао Фрацілор ромънїі, шї четїціі, шї пѣ жѣдекареціі четїнд маї пайнте къ веці кѣ адевѣр афла маре вїстїіарї сѣфлетеспк, Ної пентрѣ драгостѣ лѣі Dmnezeѣ ам вѣтънїт, паѣ іаръ скріс тѣпъ де ддер, чї тѣпъ грѣ пѣкътоасъ, съ веці афла чева грешїт пре а черїлѣі кѣткъ Ел фїе адевѣрѣтѣрѣ, къ пѣ е къ воїа поастрѣ ача грешалѣ, пентрѣ ачѣіа четїнд орї д че тѣпъ ва сосї благословїціі кѣт шї Dmnezeѣ съ благословѣскъ пре воїѣ. Amin. —

Дін Міла лѣі Dmnezѣзъ д зілеле лѣі Баторї Жїгмонд воївода Ардѣлѣлѣі дѣрзїм дін ачесте кърціі скрісѣ а поастрѣ честе доао дїнтѣі Бітїе, шї 9сход — челѣі Dmnp de Стѣг шї вестїт вїтѣз Гестї Френці алесъ Хотноцъ Ардѣлѣлѣі шї а Цѣрїі зпгзрещїі лѣквїторї д Дева, кѣт ачесте доао кърціі съ фїе пѣргъ пѣпъ Dmnezѣзъ ва шї алпате*)

*) Ачест кѣвжнт пѣ'л пѣтѣрѣтм скоате дін копіа скрісѣ кзрат шї фѣрѣ а не дндої, прекѣт нїчі ортографїа пѣ се поате пѣзі днтрѣ тоате дптока, ліпсїндъне слове де челе веки днтрѣ ачесте поѣ вѣрсате. Red.

типъри, ши скоате, ши Мъриа лѣ Гесті Френці
Фѣкъ тот ажвторіѣл, ши лѣъ скріс д кел-
тѣіаль тѣлтъ, ши кѣ алді оатені възні дн-
къ лѣнгъ сіне ши лѣъ дѣрѣйт воао Фраці-
лор ромѣнілор, пентрѣ ачеіа рѣгаці пре
Дмнезѣъ пентрѣ Мъриа лѣі. —

Дін Міла лѣі Дмнезѣъ Еъ Шсрѣан
Діакъ, маре Меѣнер а Тіпарелор, ши кѣ Ма-
ріан Діакъ дѣнд дн тѣпа ноастрѣ честе
кѣрці четінд ши не пѣкъѣрѣ, ши лѣм скріс
воао Фрацілор ромѣні, ши ле четіці кѣ
веді афла дтрѣ іале Мъргѣрітарі скѣтн.
ши вестііарі не сѣжршіт, кѣпоаѣе веді фо-
лосѣл възнеделор, ши плата пѣкателор дела
Дмнезѣъ дтрѣ честе кѣрці. —

Скрісѣсаъ честе кѣрці Сѣнте ані дела
Хс дѣтѣв менѣа Іѣліе д д четате д О-
ръціе.“

Кѣткъ дн Орѣціе аѣ фост пела веа-
кѣл ал шаіспрезечелеа тіпографіе ромѣ-
неаскъ, ачеаста піо спѣсесе ши рѣпосатѣл
П. Радѣ Темпеа фостѣл діректор а шкоа-
лелор націонале пезніте дн префагіа грѣ-
матічеі сале, де каре се фолосі ши рѣпо-
сатѣл днтрѣ ферічіре Др. Васіліе Поп
дн дісертагіа са деспре тіпографііле ро-
мѣнеці (тіпѣрітѣ дн Сівіѣ ла 1858).
Кѣрціле че се афлѣ тіпѣріте ла Орѣціе
ромѣнеце дн прівіюца векімеі ціп локѣл
ал доілеа, кѣчі локѣл днтѣѣл дн кѣпрінде
„Евангеліа кѣ днвѣцѣтѣрѣ“ тіпѣрі-
тѣ кѣ доі ані маі паінте, адекъ ла 1580
дн Брашов; пагѣѣъ пѣмаі, кѣ сінгѣрѣл
ексемпляріѣ че се маі афла ла бісеріка
чеа маре ромѣнеаскъ дін Брашов (дн
ікеі) днпаінте кѣ врео опт поаѣ ані кѣт
се сізне, пѣціѣ дін а кѣі негріжѣ сѣр фі
рѣтѣчіт де аічі. —

Гесті Френц алесѣл Хотноціѣ (спѣ-
таріѣ маре, генерал) дн префагіа сѣс пѣ-
вѣлкатѣ се пѣтѣше ка Меченас ши патрон
аі ачелеі кѣрці ромѣнеці. Гесті саз Геці,
оаре пѣ есте тот зѣл ши ачелаш пѣтѣ пѣ-
цінтел пѣмаі скітѣат? Апоі фамиліа чеа
стрѣлѣчітѣ а Геценцілор ціп кѣ фѣсесе
Ромѣнѣ, пріп зѣтаре патронімеа ар фі
фост преа фіреаскъ.

Редакторѣл.

КЪТРЪ МОЛДОВА *)

din Kopadini.

I.

Адїо лірѣ д' аратѣ, кѣрѣі трістѣ армоніе
Дн сълѣтѣче акценте сѣв децете'ніі сѣ сѣѣрѣта
Ресѣфлѣнд а зѣі інімі пліпѣ д' апар ароніе.
Чеасѣл е кѣнд а теа мѣзѣ че мїі гѣндѣрї иіі
днформа

Дїтѣнд кѣрдеде прімеждіі а зѣор тѣрї фѣртѣноасе,
Шіе с' афле и ал меѣ сѣфлет мїі де кѣнтѣче воіоасе.

Днсѣжрїіт те реѣнд іарѣшіі о патріе; салѣтаре!
Дѣтѣзрї верзі, пѣдѣрї зѣнѣроасе, мїі воі скѣтне
дѣршѣтѣрї,

Че тѣ адортеаці дн леагѣн пріп дѣлѣеа воастрѣ
сѣфларе.

Департаг дн сѣерї стріеіне калк пѣмаі не сѣрїѣтѣрї,
Тотѣл и зѣ лакаш де пегрї сѣѣрѣтат де тѣхнічіѣне.
Зѣ торпїнт рече ка геаца тріст иіі пліп д' антѣ-
рѣчіѣне.

Салѣтаре рїзрї ліпнезі, шесе верзі ши днфлоріте
Че в' днкѣцізѣрѣ о сѣерѣ пліпѣ де формѣ омененці
Кѣнд сеара вѣ пріішеце адіереде и'дѣлчіте.
Салѣтаре четѣдіі тѣндре, лѣкѣціде кѣтшпененці
Шіі воі монастірї тѣлг трісте кѣ кѣрѣче фалнічі азрїі,
Че сѣ скалд' дн днѣлѣімеа черїзрілор азрїі.

Кѣт де дѣлѣ ц'е сѣфлареа о Молдавіо фѣзѣоасѣ!
Че тіресте и'кѣтѣтѣоаре орїзонѣл тѣѣ зѣнднд
Дн алор кѣре вѣлсѣтѣеазѣ зѣнда ліпѣ рекорасѣ.
Кѣтшїіле иіі сѣпїноасе, пѣдѣреле концертнд
Ш' сѣарт' алор зѣнд' агроасѣ пѣн' л'а мѣцілор
и'дѣлчіте,
Зѣнде ліне рїзреле адѣнеазѣ мїі де тѣрѣне.

*) Trimic dela Iasi.

Къте тристе свеніре фолъ п' znda арпінтіе
 Пе кодіне.ле'дїі котоасе, пе дптіаселе рsіні;
 П'ачїі тръніі зрзїдї кз лзмеа дп алор хайнъ негрїе:
 В'д адеc мїі епїзоаде арзпкате дптре спїні
 Ш' а воївоzлор п'тернїчі мїі де лзгре помпоасе:
 Чеа с'фоларе, ачест п'рм'р, сжнт с'сспіне дзре-
 реоасе!

Дакъ ачел п'лїн де гроазъ Сълган, тремзра 'мпрезпъ
 Кз ал т'ъ вечїн ресвоїнік, шї тартарзл фзріос;
 Дї с'е дпфьшора дп сжпце рїзріле че лїн с'спъ;
 Дакъ прїп лзтіна славъ а плаїзлзї скїптеїос
 Ремшїдї де тръне д' армїі с'ъ ведеа 'н сжпце
 скълдате

Шї прїп гроазъ п'р'сїте к'тр' азїл, фзџеа тзрвате;

Ера, к'ъ веџеа дпк' Молдавїі чїі бравї дп лзпте,
 Че стрекора 'н алор віне векил сжпце ропанеск,
 Гата пзрзреа с'ъ моар' пентр' атале дренте рпгте.
 Фїї повїлї, ерої шї словозї дп леаг'н копїл'реск,
 Армасарїл чел селватїк, арзл, ланчаа чеа фокоасъ
 Черка алор пред, п'тере, шї тзріе кредїпчоасъ.

Дар трекзр' ачеле тїмпзрі, прекзп трек дп лзме
 тоате

Знде кїп есте віеаца, шї морпжнтзл родїгор.
 Фзр' ачестеа кеар зп фзлдер пентрз віїгоареа 'дї
 соарте!

Пе ал в'рстелор океанзрі фз зп соаре лзчїтор,
 Че кзрїнд перїнд ваї мїе! к'дїі норї п'лїні д' дп-
 тзпїчїте

П' ата фзрїте л'ф'еазъ кз амар шї кз крззїме!

III.

Сзв че фортме кзшплїте пре моартеа 'нгрозїгоаре
 Ш' а еї фїорї де геадъ в'ззїс; еа алерга
 Прїп тзргзріле тале м' дп крзделе 'шї пічїoare
 Фортмнд мїі де морпнїте пе тоате ле кълка.

Акзп песта гроазав' а тоате рзпїгоаре,
 Акзп фоатеа зскаг' че 'н тоате се 'пїндеа,
 Саз крпнтеле резвоае шї спайн' орїгоаре
 Чел маї предзїт сьпде алт'ъ дїїс с'л' еа.

Дп сзвчїзмзл дзререї, а лзкрїмеслор тале
 Кз а армеї грзстате ш' ап'с' орї че стрейн
 Вепїнд сжїсъ п'тереа а брадзрілор тале,
 Репїнд дп ал т'ъ с'фолет, дп зрп' ал т'ъ свенїп!

Вззїс пре Іанїчерїзл а Іадзлї скїптее
 Д' ал велзрілор сьпде де тот акзп т'жпжїт,
 Свзрлїг кз тзрв'чїзне пе сїгзл д' о фетее
 Дзчеа моартеа кз сїне фїїнд пе леїсірт.

Апої дп афротаре ка фзлдер сзвра 'нпрадъ
 А лзї сзлв'т'чїзне пімїк о маї опреа.
 Zадарпїк амар мїе! сзв аст'ъ крздъ спадъ
 Ал клопотелор п'лїнзл аерзл рїсіпеа!

Зрла, трїера злїдї ка фзар' 'мвзпїагъ
 Ш' а тале крзчї с'опїдїте д'рмате 'н цзрїпъ жоc
 Дппрежма касеї с'опїте кз тотзл деспоїат,
 Демеа сзв алор педe к' алтарїзл сьпдерос.

Дп аст'ъ 'ндезпгатъ шї крздъ кїнзїре
 Дп лок де арме п'лїшдерї пімїк маї тзлзт звнд,
 Макар вре о п'тере п' авз дндзїонїре
 Ацї фї апзр'гтоаре дзререа та зїтжнд.

Аша, пічї о п'тере де лзме, респетатъ
 Н'аз зїс дп а еї славъ че тїмпзл азъ п'страт:
 Крещїна поастр' Соръ с'ъ фїе ажзтатъ;
 Тоате фзр' п'страре дп прадъ т'е азъ ласат!

Аша, п'терї де арме, шї арме тзлзт ф'лоасе
 Акзрор тръне греле пе джрп непорочїт
 Ведеа 'ї кзп с'ъ депїр' ка стеле п'тереоасе,
 Соарта та пічї зп фзлдер макар п' азъ прїмїнїт.

Лїпсїа пзма 'лзї Стефан п'тернїк брац де арм'ъ.
 Дп асте презпїдїте овїщенї непорочїрї.
 Ел че'дїі жзрг'феа мїі сгеагзрї п' адзшманзлї арм'ъ
 Сзвжнд дп тоатъ вара вчїсїмї де ресвоїрї.

Греї, прїп вітежїа, віртзтеа са Молдовапъ
 Шїз ресзчї 'пкале пе крздзл Мехемет
 Фїгжнд палонз 'н фац'ї ка недїк' гроазав'
 Ла тоатъ хотзр'жреа де арс шї п'стїїт.

Ачест тзрк п'лїн де гроазъ а 'нтречеї Езропї снаїт'ъ
 Дпфлакзра дорїнчеї д' а фї ветеаз о шеап,
 В'ззъ сїметїер'шїі дп маїї кзп і с'ъ сфартъ
 Ла трзспетзл довіреї де палонш Стефанеап.

III.

Дар' акзп тзлзлї департе прїп фзртзпъ прїпчоасъ
 Ачїі пзорї п'лїні де гроазъ, че пе фзрїте'дїі азъ тззїт
 Те в'д патрїе 'н азрора знеї зїле сепїоасе.
 Тз'дїі дпалдї акзма канзл пзлверос шї дпкжлчїт
 Ла 'пстелата ачеа варк' че пре фїї т'ї дї поаргъ
 П'лїнъ д' амор, зїпвїнд зїмвет, че ва 'ндзлчї алор
 соартъ.

Азъ сосїт зїоа сервзреї, орїзонз 'пфл'к'зреазъ
 А поецїлор т'ї власзрї армонїі азъ дптонат!
 О вестедїе зп попор маре; спереазъ, е тїпц, спе-
 реазъ!

Ориентъа ферве; лътеа е 'нтр'ън хаос респърнат,
 Перѣ амъргъа шѣ пе калеа каре тотъа дндрептеазъ,
 Вългърѣ тпери plain de славъ своръа лор днаптеазъ.

Поетъа Милтон.

Дн тпеределе сале авеа фацъ фоарте
 аттръгътоаре, шѣ ка студент де консколарѣ
 съѣ де овще съ пзтеа, Lady de Cambridge,
 зп когнзте че пѣї прѣ ера спре плъчѣре.
 Одатъ днтр'озѣ фервѣнте де варъ ешѣ ла
 презъмларе де парте пе кѣмп; шѣ дн-
 тръ атжта с'а днкълзѣт, днкълт непзгънд
 де остенеалъ а маї ста пе пѣчоаре, пѣкѣ
 свѣт зп копачѣв знде дндатъ шѣ а dormi.
 Днапте де а съ треѣ дѣнсъл, венѣръ дозъ
 dame днтр'ън екѣнацѣѣ елегант пе аколо,
 — вългънд днцереекъа образ днтръ атж-
 та с'аѣ апрѣнс, кѣлт дндатъ съ сковоръръ:
 шѣ дъпъче мълтшоаръ врѣте, певъгате,
 кѣм гъндеаѣ, дн сѣтъ, с'ар фѣ зѣтат ла
 дѣнсъл, трасъ чеа маї тпъръ, каре ера фо-
 арте фрзтоасъ зп албом днапте, скрѣсъ
 врео кѣтева рѣндзрѣ пъ о хъртѣвдъ, шѣ
 кѣ тръмърътоаре тѣнѣ о вълъ днтръ але
 лѣѣ дѣцете. Дъпъ каре фаптъ дндатъ шѣ
 порпѣръ. — Днѣ кѣпоскъѣѣ алѣѣ Милтон,
 карѣѣ дн кѣзта, аѣ вълзт тоатъ днтѣм-
 плареа; шѣ апропѣндъсъ де дѣнсъл ѣаѣ по-
 вѣстѣто. Милтон десвъл хъртѣвда, шѣ кѣ
 зѣмѣре четѣ зпеле версѣрѣ дн Гзарѣнѣ каре
 дн версѣе аша зртеазъ: Оки! стѣле оме-
 пенѣ! прѣчѣнзѣторѣ дзрерѣ тѣле чеѣ маї
 адѣнче! дакъ днкѣшѣ днкъ аша афвнд т'
 аѣ рѣнѣт, че с'ар фѣ днтѣмплат кѣ тпне,
 дакъ аѣ фѣ дескѣшѣ? — Маї тѣрзѣв кѣлт-
 тѣрѣ Милтон тоатъ Итаѣа спре а пзтеа афла
 фрзтоасъле сале пекъпоскъте, — днсъ фѣ-
 рѣ де ашѣ ажънѣе сконъа. —

J. Mány.

СЪСНІНЪ.І.

О мѣкъ скъръв днкъ 'н прѣвнѣе
 Ні дѣ зп съснѣн,

Аморѣѣ 'а сѣмптем кѣ вълкѣрѣе
 Прѣн зп съснѣн.
 Пе амант сперанѣа днкъ 'а днвѣе
 Прѣн зп съснѣн.
 Шѣ вѣаѣа ар дао кѣ вълкѣрѣе
 Пентрѣ зп съснѣн.

Стареа пѣфѣнѣѣе амантѣе о скрѣе!
 Тот зп съснѣн.

Патѣа о фаче пѣкѣ съ фѣе!
 Тот зп съснѣн.

Фетееа кареа плъчереа о 'пвѣе,
 Ласъ зп съснѣн.

Ш а еѣ неврере се плекъ цѣе
 Прѣн зп съснѣн.

Кѣнд зрѣѣѣ сѣпгѣр статорнѣе
 Рѣжѣ де зп съснѣн.

Іар прѣѣз 'н сѣне дѣ о аша вреднѣе
 Естѣ зп съснѣн.

Секс фрзтос каре, ата лѣмвѣѣе
 Естѣ зп съснѣн.

Ръсплатъ челѣѣ че ачаста скрѣе
 Дѣ кѣ зп съснѣн.

Traduc — Г.

Дела Редакѣе.

Дъпъче дн семестрѣа че трече, ла Ре-
 дакѣѣа ачестѣе Фоѣ сосѣръ фелѣрѣе де манъ-
 скрѣе де тпърѣт маї мълте декѣлт орѣ кѣнд
 алтѣдатъ шѣ атѣта де мълте, пе кѣте пої
 дншѣне авѣа аѣцентат, аша тпърѣраа зпора
 кѣар шѣ днп ачелеа пе каре шѣ ченсѣра ле
 словоаде, шѣ интересанте днкъ сѣлт, тревѣѣ
 съ се амъне пе семестрѣа че вѣне — шѣ а-
 чеаста кѣ атѣт маї вълртос, кѣ кѣлт де алтѣ
 парте о тревѣвѣндъ греа, пе каре о пѣтѣм
 тревѣвѣнда мѣзтѣлѣѣ продѣсъ де серѣоаселе
 поастре днтпрѣѣѣрѣрѣ, пе порѣнѣѣа адесеорѣ
 а пѣвѣѣка атѣнѣѣ дндатъ матерѣѣ шѣ ѣдеѣ кор-
 рѣспѣлзѣетоаре черерѣѣ пѣвѣѣкѣлѣѣ маї мълт
 ачелѣѣ четѣторѣѣ шѣ днсетат, декѣлт ачелѣѣ
 скрѣѣторѣѣ. Ла ачестеа се адаогъ, кѣткѣ
 маї авърѣм а пе лѣнта шѣ кѣ педечѣ, авѣа
 прѣвълзѣте, пе каре пѣмаї дѣхъл веакѣлѣѣ
 шѣ вълпѣтатеа гѣбернѣлѣѣ пострѣ ле поате
 фрѣнѣе, шѣ каре вѣн ѣ Дѣтпезѣѣ, се ва шѣ
 скоате ла кале.